

Осмишљавање педагошки стимулативне средине

Једног дана, средином месеца јуна, учитељица једне основне школе из Новог Сада, повела је своје ученике на час у природи на Фрушку Гору. Ђаци трећег и четвртог разреда, требало је да имају заједно час из предмета „Природа и друштво“. Учитељица је знала да је разлог што је део њених ученика деконцентрисан и помало тужан, тај што се ближи крај школске године. Умор од учења и школских задатака се јављао, а са друге стране цео летњи распуст, деца су знала да неће бити сложеног школског друштва на окупу. Њена идеја је била да развесели своје ђаке и орасположи их за занимљиву нову лекцију, јер зна да до усвајања знања неће доћи, уколико се васпитаници осећају анксиозно и тужно. Досетила се песме коју сви увек радо запевају. Када је шетајући ка делу планине на ком је требало да имају час, радосно повикнула: „Нови Сад је добар, Нови Сад је наш“ и као усклик одушевљења од ученика чула наставак „ако ниси знао, то треба да знаш!“. Сви су са осмехом потрчали и певали друге делове, без да су и свесни да кроз текст песме понављају бројна битна одлика града које су на том предмету раније учили, као што су: споменици, река, крајевине... Након што су стигли до места погодног за учење, сви су извадили из ранчева своје јастучиће и поставили их у круг око учитељице. Она им је корак по корак објаснила чиме ће се тог дана у бавити. Наставница их је прво питала: „Другари за које сте ви врсте земље чули?“. Са разних страна, чуло се: „црница“, „земља за цвеће“, „земља у којој расте кромпир“, „црвеница“... Сваки одговор се узимао за почетак као тачан и сваком предлогу је учитељица, са пријатним осмехом, климнула главом. Након тога, уследиле су инструкције за задатак. Учитељица је рекла: „Потребно је да сваки ученик четвртог разреда, пронађе свог „другара за истраживање“- другара који иде у трећи разред. Она је имала у виду да су ученици на стадијуму конкретних операција у развоју, те да је потребно развијати социјална осећања сарадње, а кроз интеракцију са другима, сазнања о томе шта је морално, а шта супротно од тога. Након дељења парова у четири групе, требало је да сваки пар са својом групом сакупи један од типова земљишта: песковито, црвеницу, пепељушто и црницу. Свака група је добила прибор: лопатицу, малу канту, децу вагу, папир на ком су фотографије и опис онога што је што је потребно пронаћи, као и инструкцију да на крају у кантици

треба да буде један килограм земље. Шетали су, разгледали, тражили и откривали. Након двадесетак минта, свако је на изложбени сто поставио свој узорак, тако да и други могу да приђу и погледају. Међусобно су многи парови констатовали да је у кантици у којој је песак, много мања количина у односу на ону са пепељастом земљом, као и да се количина између све четири врсте земље разликује. Након дискусије о томе из ког разлога се та појава дешава, учитељица је полако и теоретски увела појам конзервације, објаснила на који начин се она све може јавити; као конзервација броја, конзервација дужине... и подстакла на размишљање, којих примера те појаве из свакодневног живота се ученици могу да сетити. Потом је уследила занимљива лекција о одликама тих типова земљишта. За другу активност, било је потребно од сакупљених метеријала и онога што ђаци пронађу у природи, по жељи ученика, направити нешто креативно и ново. Ова активност се свима допала и ученици су кренули на посао. Идеја учитељице је била да код својих ђака развија дивергентно мишљење. Крајњи производи су били различити: неки ученици су конструисали кућицу за птице уз асистенцију педагога који је био гост на „часу у природи“, једна група је у кантуцу са земњом пребацила различите украсне биљке које су пронашли, неки су осмислили таблицу од каменчића и грана за лакше учење сабирања за пријатеље млађих разреда, као и многе друге занимљиве идеје.

Задовољни ђаци су у повратку предложили учитељици да играју игру погађања, где учитељица замисли неки број и говори „веће“ или „мање“, док остали покађају тај број. Временом, игри се додају сабирање, множење и дељење.

По повратку у Нови Сад, цела група је имала разговор о утисцима са часа тог дана, да ли је постојало нешто што би променили у будуће на таквим часовима и за које ново знање су од тада богатији.